

POHJOIS-POHJANMAAN SUHDANNETIEDOT

Uusimmat tiedot joulukuulle 2020 saakka
- mukana klustereiden kehityksen ennakointi
vuodelle 2020

Taitto: Ari Näpänkangas
Etukannen kuva: Mikko Väisänen, Rajahauta (Oulu)

Pohjois-Pohjanmaan vahvistaa asemiaan ICT-maakuntana

Pohjois-Pohjanmaan teollisuuden toimialat toipuivat loppuvuodesta hyvin. Kesän epävarmuus kääntyi voimakkaaseen kasvuun erityisesti ICT-klusterissa, puutuoteteollisuudessa ja ehkä yllättäen myös metalliklusterissa. Pitkään kasvussa ollut rakentamisen liikevaihto lähti vastaavasti selvään laskuun, kun taas henkilöstömäärän lasku tasaantui. Rakentamisen hiipuminen ei johdu kausivaihtelusta, vaan suhdanteiden heikentymisestä.

Palveluvaltaiset alat ovat kärsineet eniten koronan vuoksi, mikä näkyy matkailun työvoiman kehityksessä. Vaikka kotimaan matkailu elpyikin nopeasti, palvelujen kysyntä ei ole lähtenyt nousuun. Myös yksityisen hyvinvointiklusterin henkilöstömäärän voimakas kasvu on pysähtynyt. Luovan talouden klusteri toipui hyvin kesän pohjakosketuksesta. Pohjois-Pohjanmaalla klusteri on tiiviisti sidoksissa teollisuuteen ja rakentamiseen, ei niinkään tapahtuma- ja taidealoihin, jotka ovat kärsineet koronasta paljon.

Ennakointiharjoituksella taklattiin epävarmuutta

Keväällä 2020 Pohjois-Pohjanmaan liitossa tehtiin epävarmassa tilanteessa klustereiden tulevaisuuteen liittyvää ennakointia, joka piti sisällään myös liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehityksen muutokset. Tuoreista suhdanneaineistoista voidaan nähdä, että korona on jättänyt ennakoituakin voimakkaammat jäljet eri klustereihin. ICT-klusterille ennakoimme valoisaa tulevaisuutta, mutta näin voimakasta nousua emme osanneet nähdä. Myös puuklusterin positiivinen vire yllätti meidät. Matkailun hankalat ajat olivat tiedossa, mutta henkilöstömäärän ja liikevaihdon eritahtinen kehitys ei ollut. Rakentamisen loppuvuodesta taas odotettiin parempaa. Pääosin ennakointiharjoitus oli onnistunut ja toimialojen ja klustereiden tulevaisuutta tullaan jatkossakin käsittelemään.

Klusterit muutoksessa

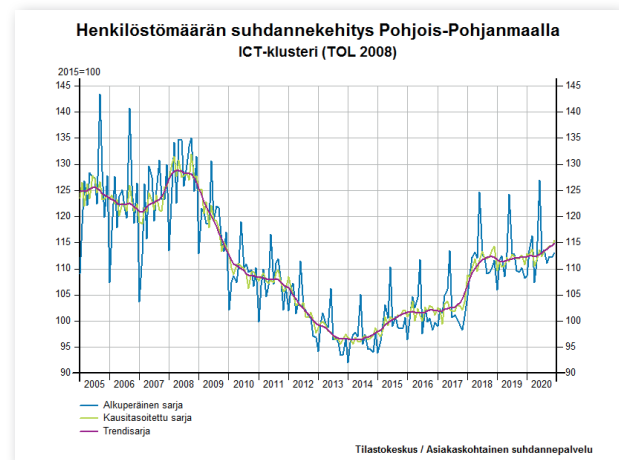
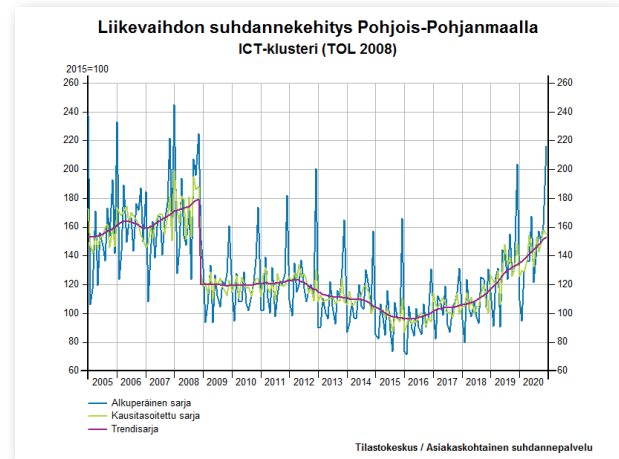
Julkaisun loppupuolella olevista klustereiden rakennetiedoista löytyy mielenkiintoisia muutoksia. Vuodesta 2018 vuoteen 2019 ICT-klusterin liikevaihto kasvoi yli miljardi euroa. Pohjois-Pohjanmaa kasvoi vasta tässä vaiheessa väkilukuaan merkittävämmäksi ICT-maakunnaksi, vaikka vuosituhanen vaihteen menestyksen vuoksi usein ajatellaan, että osuutemme on suurempi. Puuklusterin liikevaihdossa ja henkilöstömäärässä olemme edelleen kokoamme suurempi maakunta, vaikka osuudet ovatkin pienentyneet. Rakennetiedoissa sekä suhdannetiedoissa näkyy myös viennin piristymisen.

*Mikko Väisänen
Tutkimus- ja kehittämisspäällikkö
Pohjois-Pohjanmaan liitto*

ICT-klusteri

ICT-klusterin **liikevaihto** kasvoi vuonna 2019 yhteensä 23,0 prosenttia vuodentakaisesta. Vuoden alkupuoliskolla liikevaihto kasvoi 14,7 prosenttia ja jälkimmäisellä vuosipuoliskolla 30,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. ICT-klusterin liikevaihdon kehitys jatkui vahvana vuoden 2020 aikana. Vuoden tammi-kesäkuussa 2020 toimialan liikevaihto kasvoi 10,7 prosenttia ja heinä-joulukuussa 7,9 prosenttia vuotta aiemmasta. Koko vuonna 2020 toimialan liikevaihto kasvoi yhteensä 9,1 prosenttia vuotta aiemmasta.

ICT-klusterin **henkilöstömäärän** muutos oli vähäinen vuonna 2019 ja supistui yhteensä -0,1 prosenttia. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla henkilöstömäärä pysyi ennallaan (0,0 prosenttia), mutta supistui toisella -0,3 prosenttia. Vuonna 2020 henkilöstömäärän kehitys jatkoi kasvuaan. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla tammi-kesäkuussa 2020 henkilöstömäärä kasvoi 1,2 prosenttia ja heinä-joulukuussa 1,8 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaaviin ajanjaksoihin. Koko vuonna 2020 kasvua kertyi 1,5 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna.

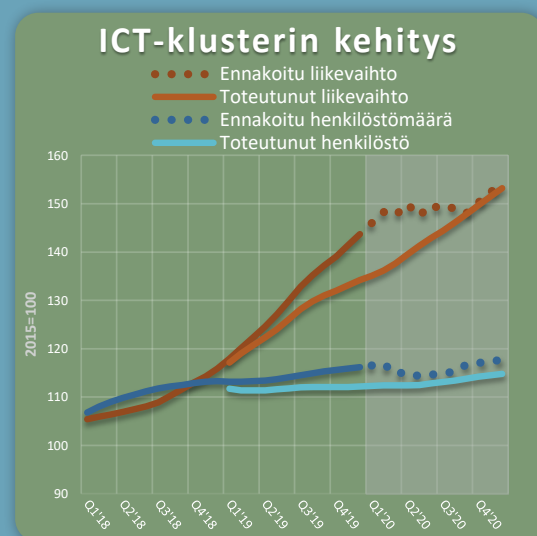
ICT-klusterin ennakoitu kehitys

- ✓ ICT-klusterin liikevaihto ja henkilöstömäärä tulevat kasvamaan – liikevaihto nopeammin
- ✓ Käytetyn datan määrän kasvaa kymmeniä prosentteja vuosittain - syynä kehittyneemmät sovellukset kuten lisätty todellisuus, IOT ja pelit
- ✓ Tietoturvan tarve kasvaa merkittävästi, mutta myös yksilöön kohdistuvat kontrollimenetelmät kehittyvät
- ✓ Haasteeksi tulee tietoliikennekapasiteetin riittävyyden lisäksi energian kulutuksen voimakas kasvu

Koronan aiheuttama digiloikka

- ✓ 5G/6G aloittaa täysin uuden vaiheen verkkojen sekä sovellusten tutkimuksen, kehittämisen ja käyttöönoton osalta
- ✓ Sovellusten evoluutio: uusien vielä kokemattomien sovellusten määrä tulee kasvamaan, vähemmän käytetyt sovellukset poistuvat
- ✓ Paikkariippumaton työskentely ei ole poikkeus vaan tulee osaksi arkea - toimialat joissa digitaalisten uusien työkalujen ja palveluiden käyttö ollut vähäistä tulevat nyt hyödyntämään niitä
- ✓ Keskeinen kysymys tulee olemaan isojen alustayritysten rooli, tuleeko niiden valta jatkumaan ja lisääntymään vai pyritäänkö kasvua jakamaan

- ✓ Todennäköisesti julkinen sektori/hallitukset tulevat tekemään kiinteää yhteistyötä alustajattien kanssa

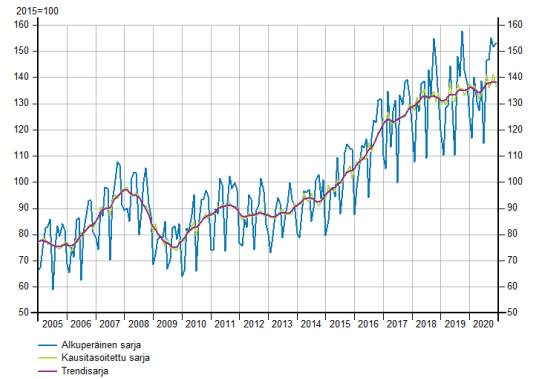

Luovan talouden klusteri

Luovan talouden klusterin **liikevaihto** kasvoi vuonna 2019 yhteensä 1,1 prosenttia Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa. Vuoden alkupuoliskolla liikevaihto supistui -0,3 prosenttia, mutta kasvoi vuoden jälkimmäisellä vuosipuoliskolla 2,4 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaaviin ajanjaksoihin. Kasvu jatkui vuoden 2020 aikana. Toimialan liikevaihto kasvoi vuoden 2020 tammi-kesäkuussa 2,4 prosenttia ja heinä-joulukuussa 3,7 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaaviin ajanjaksoihin. Koko vuonna 2020 toimialan liikevaihto kasvoi yhteensä 3,1 prosenttia vuotta aiemmasta.

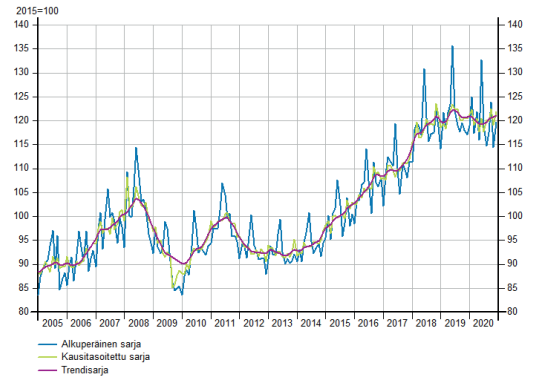
Luovan talouden klusterin **henkilöstömäärä** kasvoi 1,5 prosenttia vuonna 2019. Vuoden 2019 ensimmäisellä vuosipuoliskolla henkilöstömäärä lisääntyi 2,7 prosenttia ja toisella 0,3 prosenttia vuodentakaisesta. Toimialan henkilöstömäärä supistui 2020 aikana. Tammi-kesäkuussa henkilöstömäärä laski -0,4 prosenttia ja heinä-joulukuussa -0,6 prosenttia. Koko vuonna 2020 henkilöstömäärä supistui yhteensä -0,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Liikevaihdon suhdannekehitys Pohjois-Pohjanmaalla
Luovan talouden klusteri

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärän suhdannekehitys Pohjois-Pohjanmaalla
Luovan talouden klusteri

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Luovan talouden ennakoitu kehitys

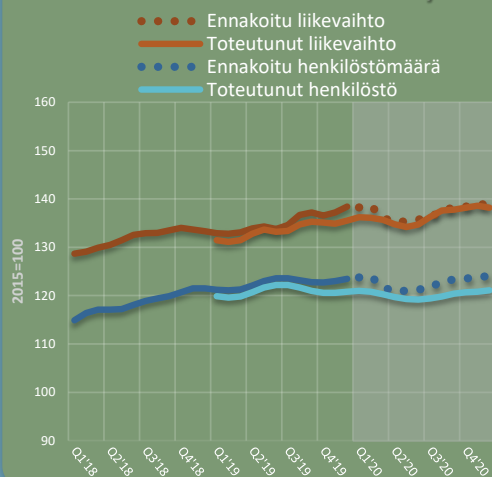
- ☑ Luovat alat jatkavat kasvuaan - toimialan sisällä tilanne on hyvin eriytynyt, suurin kasvu monistettavista palveluista
- ☑ Luova osaaminen, taide, taidelähtöiset menetelmät, soveltava taide integroituu vahvemmin osaksi muita toimialoja, työntekemisen tapoja esimerkiksi terveysala
- ☑ Eri alojen ja toimintojen kiihtyvä automatisoituminen korostaa ihmislähtöisyyden tarvetta -> kulttuuri ja luova ala tarjoaa tätä
- ☑ Digitaalisuus erittäin keskeinen mm tuotanto- ja jakelutapoihin positiivisesti vaikuttavana, mutta toisaalta myös negatiivisesti ansaintaan (tekijänoikeudet)
- ☑ Isojen yritysten jättämiin aukkoihin syntyy paljon uutta liiketoimintaa. Ongelma on freelancereiden ja kevytyrittäjien sosiaaliturva ja sen uudistaminen

Koronan vaikutukset dramaattiset kulttuuri- ja taidealoille

- ☑ Kaikki tapahtumat, näyttelyt jne peruttu, kaikki kulttuuri- ja taidelaitokset suljettu
- ☑ Esittävien taiteilijoiden tulot ja taidelaitosten pääsymaksutulot nolla
- ☑ Luovan alan, luovan osaamisen merkitys, ymmärrys ja arvostus kasvaa

- ☑ Kulttuuri- ja taidealojen osuus luovien alojen klusterissa hyvin pieni

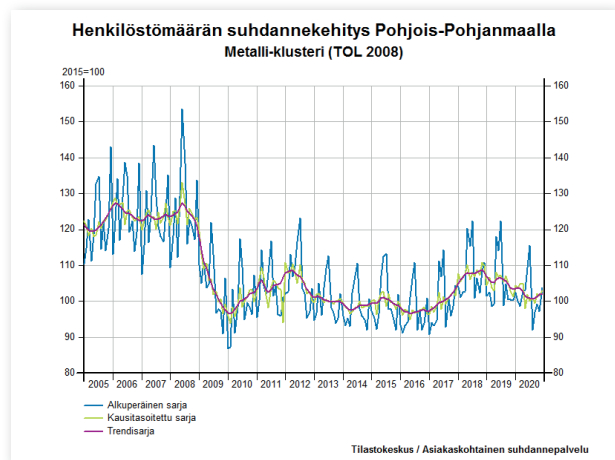
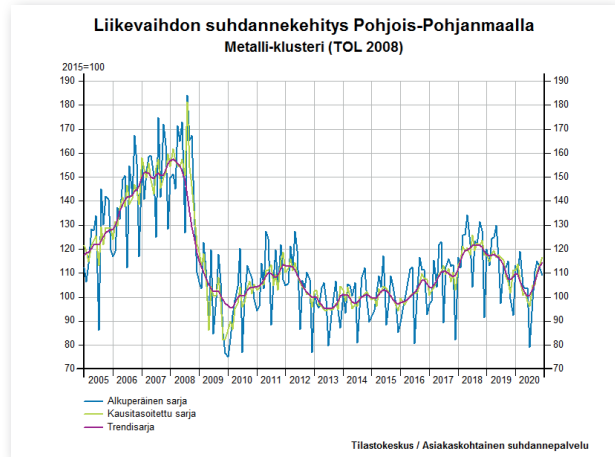
Luovan talouden kehitys

Metalliklusteri (sisältää SSABn)

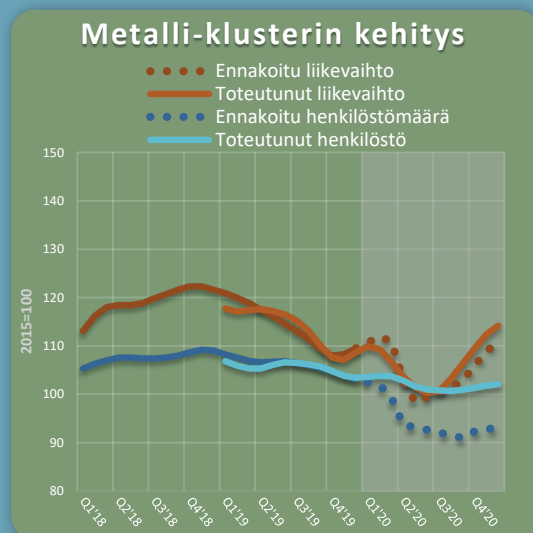
Metalliklusterin **liikevaihto** laski yhteensä -5,5 prosenttia vuonna 2019. Liikevaihto supistui vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla -1,1 prosenttia ja jälkimmäisellä -10,1 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaaviin ajanjaksoihin. Toimialan jatkui samansuuntaisena vuoden 2020 aikana. Vuoden 2020 tammi-kesäkuussa toimialan liikevaihdon kehitys supistui -10,2 prosenttia. Jälkimmäisellä vuosipuoliskolla toimialan liikevaihto supistui -0,6 prosenttia vuotta aiemmasta. Toimialan liikevaihto väheni yhteensä -5,8 prosenttia vuonna 2020 edelliseen vuoteen verrattuna.

Metalliklusterin **henkilöstömäärä** laski -2,8 prosenttia vuonna 2019. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla henkilöstömäärä supistui -1,9 prosenttia ja jälkimmäisellä vuosipuoliskolla -3,8 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna. Vuoden 2020 tammi-kesäkuussa henkilöstömäärä väheni -2,7 prosenttia ja heinä-joulukuussa -3,5 prosenttia vuotta aiemmasta. Vuoden 2020 aikana henkilöstömäärä väheni yhteensä -3,1 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen.

Metalliklusterin ennakoitu kehitys

- ✓ Suurten rakennushankkeiden aloitusten lykkääminen niin maailmanlaajuisesti kuin meillä kotimaassa vaikuttaa myös meillä metalliklusterin kehitykseen erityisesti toisella kvartaalilla
- ✓ Kotimainen rakentaminen on jatkunut melko vahvana koronasta huolimatta
- ✓ SSAB lomauttaa henkilöstönsä Suomessa keskimäärin kolmeksi viikoksi huhti-kesäkuun aikana - lisäksi Raahen toinen masuuni suljetaan väliaikaisesti huhtikuussa
- ✓ Kone- ja metallituoteteollisuudessa sovittuja urakoita riittää keskimäärin kuukaudeksi pariin eteenpäin
- ✓ Mikäli poikkeutilanne jatkuu pidempään ja kysyntä edelleen heikkenee tai heikko kysyntä pitkittyy, on vaarana, että loppuvuoden orastavaa kasvua ei nähdä

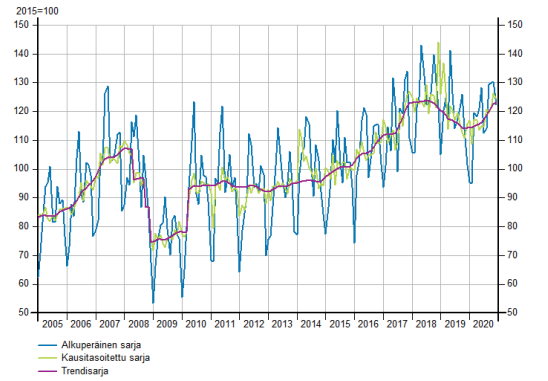

Puuklusteri

Pohjanmaan maakunnan Puu- ja huonekaluteollisuuden klusterin **liikevaihto** supistui yhteensä -4,7 prosenttia vuonna 2019. Vuoden alkupuolella tammi-kesäkuussa toimialan liikevaihto laski -0,2 prosenttia ja heinä-joulukuussa -9,0 prosenttia vuotta aiemmasta. Toimialan liikevaihdon kehitys jatkui samansuuntaisena vuoden 2020 aikana. Vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla toimialan liikevaihto supistui -7,4 prosenttia. Kehitys kääntyi nousuun vuoden 2020 loppupuolella. Heinä-joulukuussa 2020 liikevaihto kasvoi 6,5 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna. Koko vuonna 2020 toimialan liikevaihto väheni -0,6 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen.

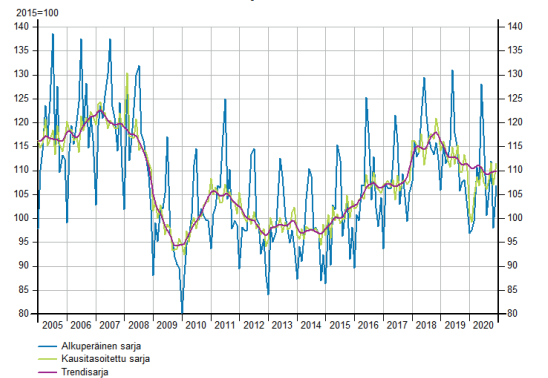
Puuklusterin **henkilöstömäärä** supistui -3,3 prosenttia vuonna 2019. Vuoden 2019 tammi-kesäkuussa toimialan henkilöstömäärä supistui -1,2 prosenttia ja heinä-joulukuussa -5,6 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaaviin ajanjaksoihin. Vuoden 2020 ensimmäisellä vuosipuoliskolla toimialan henkilöstömäärä supistui -7,6 prosenttia ja heinä-joulukuussa -2,4 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna. Vuoden 2020 aikana toimialan henkilöstömäärä väheni yhteensä -5,1 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna.

Liikevaihdon suhdannekehitys Pohjois-Pohjanmaalla
16+310 Puutuote- ja huonekaluteollisuus

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärän suhdannekehitys Pohjois-Pohjanmaalla
16+310 Puutuote- ja huonekaluteollisuus

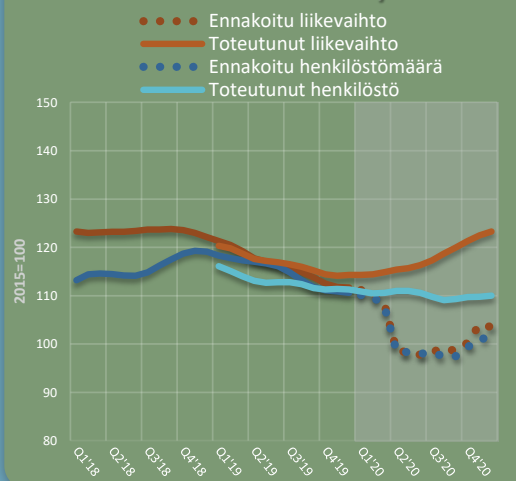

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Puuklusterin ennakoitu kehitys

- ☑ Mekaanisen metsäteollisuuden tilanne vaikeampi - sahatavaran ja vanerin vienti sekä tuotanto vähenevät voimakkaasti
- ☑ Sahatavaran huhti-kesäkuun vientinäkömät Eurooppaan ovat heikot, koska rakentaminen on monessa maassa lähes seisahtunut - tilanteen odotetaan paranevan loppuvuotta kohti
- ☑ Puutalojen valmistus ja keittokalusteiden valmistus molemmat piristyneet viime vuosina - nyt odotettavissa takapakkia, kotimaan kysynnän kehitysnäkymät epäselvät
- ☑ Vaikka rakentaminen on hidastunut Suomessakin, kotitalouden korjausrakentaminen pehmentää alan kokemaa pudotusta

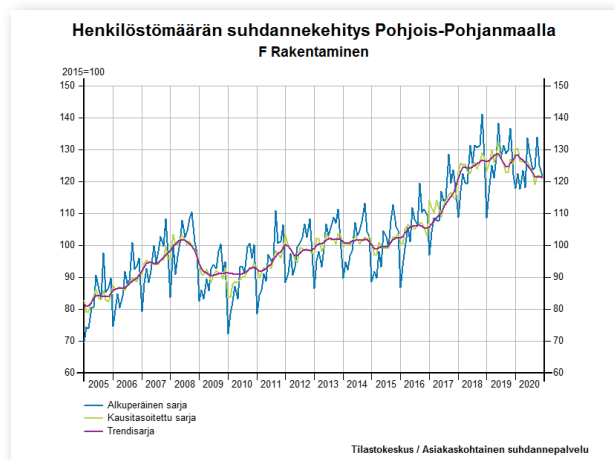
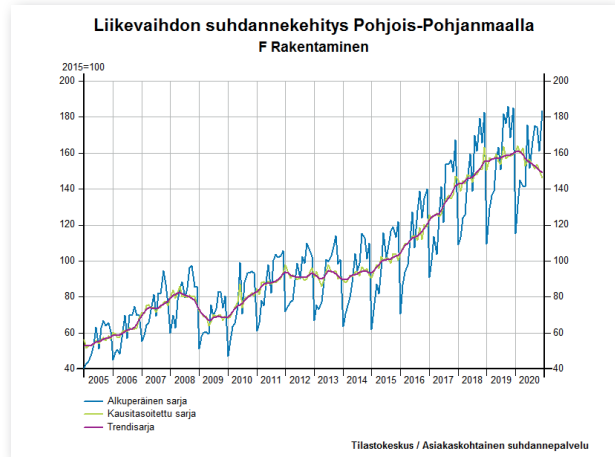
Puu-klusterin kehitys

Rakentaminen

Rakentamisen toimialan **liikevaihto** kasvoi yhteensä vuoden 2019 aikana 6,2 prosenttia. Vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla kasvua kertyi yhteensä 7,5 prosenttia ja jälkimmäisellä vuosipuoliskolla 5,1 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen. Toimialan liikevaihdon kehitys kääntyi vuonna 2020. Tammi-kesäkuussa 2020 liikevaihto kasvoi vielä 2,0 prosenttia, mutta supistui heinä-joulukuussa -3,5 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaaviin ajanjaksoihin. Koko vuonna 2020 toimialan liikevaihto supistui yhteensä -1,0 prosenttia vuotta aiemmasta.

Rakentamisen toimialan **henkilöstömäärä** kasvoi vuonna 2019 yhteensä 0,6 prosenttia vuodentakaisesta. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla kasvua oli 2,9 prosenttia, mutta supistui toisella -1,5 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna. Vuoden 2020 tammi-kesäkuussa henkilöstömäärä supistui -0,8 prosenttia ja heinä-joulukuussa -2,4 prosenttia vuotta aiemmasta. Koko vuonna 2020 henkilöstömäärä laski yhteensä -1,6 prosenttia.

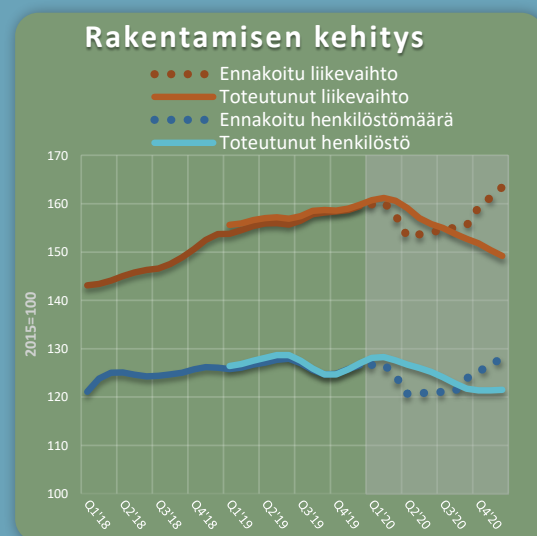

Rakentamisen ennakoitu kehitys

- ✓ Pohjois-Pohjanmaan suurimpia toimialoja sekä liikevaihdon että henkilöstömäärän suhteen ovat asuin- ja muiden rakennusten rakentamisen liittyvät toimialat eli hyvin suhdanneherkät alat - näiden kysyntä muodostuu pääosin kotimarkkinoilta
- ✓ Yleinen epävarmuus ja ennakkomarkkinoinnin hankaluudet voivat siirtää asuntotuotannon hankkeita
- ✓ Rakennushankkeet pääsääntöisesti käynnistyvät poikkeusaikanakin - suurimpia hankkeita sairaala Oulussa
- ✓ Tilanne on euroissa ja neliöissä mitattuna yllättävän hyvä tällä hetkellä - loppuvuosi epävarmempi

Keskipitkä- ja pitkä aikaväli

- ✓ Mahdolliset lykätyt hankkeet käynnistyvät
- ✓ Digitalisaation vaikutukset: etätöiden yleistymisen kautta toimistorakennusten tarve vähenee
- ✓ Rautateiden rakentamiseen odotetaan lisäpanostusta lähivuosina - toimialan merkitys rakentamisen sisällä kasvaa

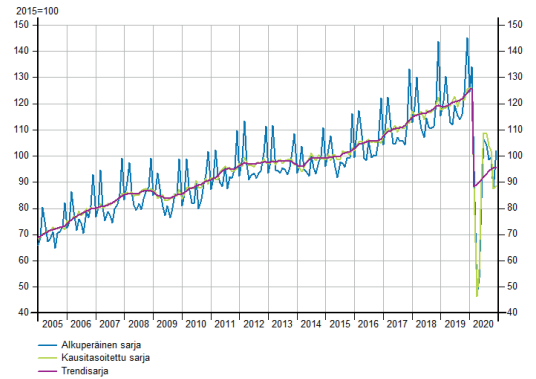

Matkailuklusteri (laaja)

Pohjois-Pohjanmaan laaja matkailuklusterin **liikevaihto** kasvoi vielä vuonna 2019 2,7 prosenttia. Vuoden 2019 ensimmäisellä vuosipuoliskolla liikevaihto kasvoi 2,4 prosenttia ja toisella 3,0 prosenttia. Vuonna 2020 matkailuklusterin kehitys kääntyi laskuun. Tammi-kesäkuussa liikevaihto supistui -24,6 prosenttia ja heinä-joulukuussa -18,5 prosenttia vuodentakaisesta. Vuoden 2020 aikana liikevaihto supistui yhteensä -21,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

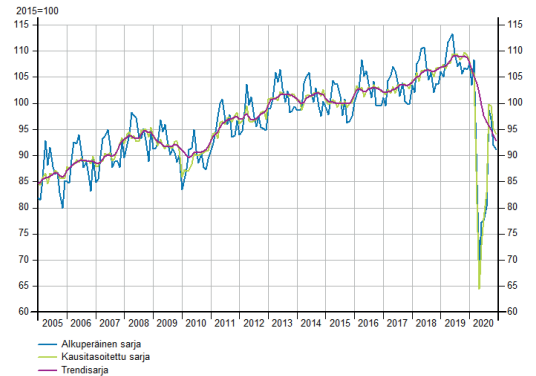
Pohjois-Pohjanmaan laajan matkailuklusterin **henkilöstömäärä** kehitys oli kasvusuuntaista läpi vuoden 2019 aikana. Toimialan henkilöstömäärä kasvoi vuositasolla tarkasteltaessa yhteensä 2,5 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen. Vuoden 2019 ensimmäisellä vuosipuoliskolla henkilöstömäärä kasvoi 2,3 prosenttia ja toisella kasvoi 2,7 prosenttia. Kehitys kääntyi liikevaihdon tavoin laskuun vuonna 2020. Tammi-kesäkuussa 2020 henkilöstömäärä supistui -16,4 prosenttia ja heinä-joulukuussa -16,6 prosenttia. Koko vuoden tasolla laskua kertyi -16,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Liikevaihdon suhdannekehitys Pohjois-Pohjanmaalla
P-Pohjanmaan laaja matkailuklusteri

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärän suhdannekehitys Pohjois-Pohjanmaalla
P-Pohjanmaan laaja matkailuklusteri

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Matkailun ennakoitu kehitys

- ☑ Globaalisti kansainvälinen matkailu on pysähtynyt: lentoyhtiöt, erityisesti halpalentoyhtiöt, ja matkanjärjestäjät ovat vaikeuksissa
- ☑ Kansainvälisten matkailijoiden yöpymiset painottuvat Pohjois-Pohjanmaalla talvikuukausille
- ☑ Kansallisesti matkailu pysähtyi maaliskuuhun pandemian vuoksi kuin seinään ja yöpymiset vähentyivät rajusti
- ☑ Kehityksen ennakoitaan Pohjois-Pohjanmaalla palautuvan kasvu-uralle viimeistään heinäkuussa
- ☑ Matkailuklusteri sisältää laajasti palvelutoimintaa, jonka kysynnästä suuri osa muodostuu muusta kuin matkailijoiden palveluiden käytöstä - esim. ravintolat

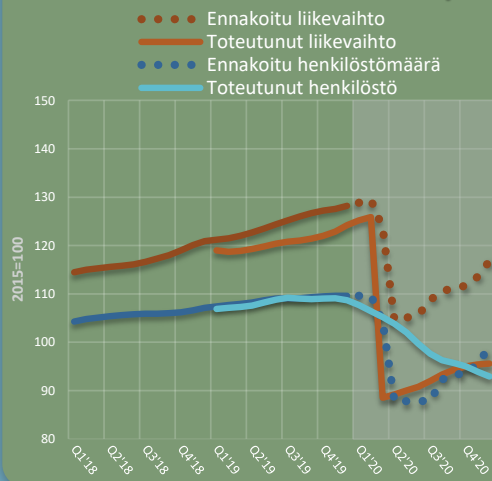
Kotimaan matkailun merkitys korostuu

- ☑ Suomessa matkailuelinkeinon arvioidaan elpyvän nopeammin kuin globaalisti - palautuminen erityisen nopeaa Pohjois-Pohjanmaalla
- ☑ Kansainvälisen matkailun merkitys on Pohjois-Pohjanmaalla kesällä vähäistä ja suomalaiset suuntaavat lomalla kotimaahan ulkomaan sijaan > kotimaan ja (lähi)matkailu alkaa toipua ja kasvaa
- ☑ Elpymisen alkuvaiheessa esiintyy patoutunutta

matkailukysyntää, kotimaan matkailun arvioidaan lisääntyvän alkuun, ja sitten alkaa kansainvälisen matkailun kasvu

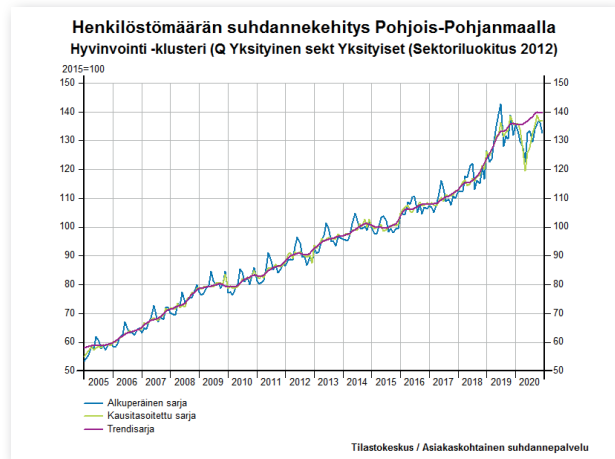
- ☑ Digitaalisiin myyntikanaviin on nyt aika(a) panostaa

Matkailu-klusterin kehitys

Hyvinvointiklusteri (yksityinen)

Hyvinvointiklusterin **henkilöstömäärä** kasvoi 13,0 prosenttia vuonna 2019. Vuoden 2019 tammi-kesäkuussa toimialan henkilöstömäärä kasvoi 11,9 prosenttia ja heinä-joulukuussa 14,1 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen. Vuonna 2020 henkilöstömäärän muutos oli vähäinen. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla henkilöstömäärä kasvoi 0,7 prosenttia, mutta supistui jälkimmäisellä vuosipuoliskolla -0,1 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaaviin ajanjaksoihin. Koko vuonna henkilöstömäärä kasvoi 0,3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Hyvinvointiklusterin ennakoitu kehitys

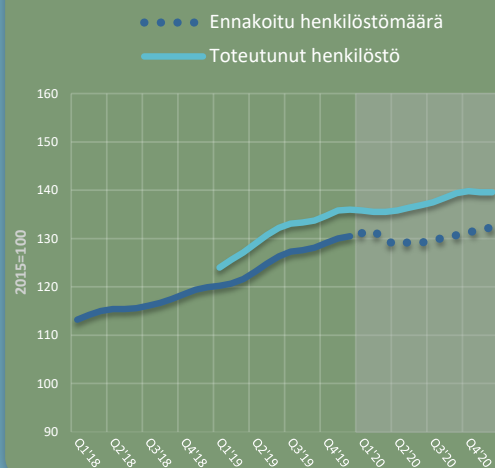
- ☑ Isoilla lääkärikeskuksilla väliaikainen romahdus (YT-neuvotteluja)
- ☑ Pienet yritykset osin kriisiytyneet: mm. fysioterapia, psykoterapia (Kelan tukitilanne), hierojat, PT, varhaiskasvatusala jne.
- ☑ Pienillä toiminimillä ei vahvaa tasetta > lomautuksia ja konkurssseja on odotettavissa
- ☑ Tukien saatavuus ja yrittäjien henkinen jaksaminen kriittistä
- ☑ Klusteri sisältää noin 700 pien- ja mikroyritystä

Koronan jälkeen

- ☑ Ennakoivan kriisitietoisuuden ja -valmiuden rooli kasvaa > julkisen merkitys ja arvostus kasvaa
- ☑ Hyvinvointi-klusterin henkilöstömäärä tulee kasvamaan korona-notkahduksen jälkeen
- ☑ Perheiden ongelmat, yrittäjäperheet, mielenterveys- ja päihde > rajoitusten poistuttua patoutunut kysyntä ruuhkauttaa järjestelmää
- ☑ Digiloikka: työn tekemisen tavat muuttuvat, uudet menetelmät pysyviksi > käyntimäärät eivät vähene vaan muuttavat luonnetaan; palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden (alueellinen) tasa-arvo lisääntyy

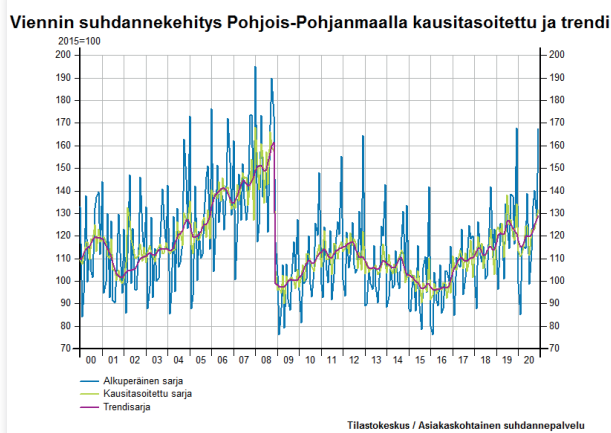
- ☑ Hyvinvointiteknologia mahdollistaa ihmisläheisen hoitotyön - voidaan keskittyä hoivaan, terveyden seuranta teknologian avulla

Hyvinvointi-klusterin kehitys

Vienti (A-X)

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kaikkien toimialojen **vientiliikevaihto** kasvoi 10,2 prosenttia vuonna 2019. Vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla kasvua oli 6,1 prosenttia ja jälkimmäisellä vuosipuoliskolla 14,0 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna. Kaikkien toimialojen vientiliikevaihdon kehitys kääntyi vuonna 2020. Vuoden 2020 tammi-kesäkuussa vientiliikevaihto supistui -3,6 prosenttia ja heinä-joulukuussa -2,4 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaaviin ajanjaksoihin. Vuoden 2020 aikana vientiliikevaihto laski yhteensä -2,9 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen.

Klustereiden rakennetiedot

	Henkilöstömäärä (2019)		Liikevaihto (2019)	
	Kokopäivä-työllisten määrä	Osuus koko maaasta, %	Miljoonaa euroa	Osuus koko maasta, %
Metalliklusteri (sisältää SSABn)	6 847	6,2	1 630	3,7
Puuklusteri	3 116	12,9	895	11,8
ICT-klusteri	11 039	7,7	4 296	9,2
Luovan talouden klusteri	7 423	6,6	1 162	5,4
Matkailuklusteri (laaja)	7 400	5,4	735	3,6
Hyvinvointi -klusteri (yksityinen sektori)	8 018	9,1		
Rakentaminen	13 733	7,9	3 274	8,4
Vienti (kaikki toimialat)			5 773	

Suhdanneseuranta kertoo klustereiden tilanteen lyhyellä viiveellä

Kaksi kertaa vuodessa ilmestyvän Pohjois-Pohjanmaan suhdanneaineiston tarkoituksena on antaa maakunnan tilannekuva klustereiden liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehityksen kautta. Klusteritiedot kuvaavat yksityisen sektorin toimipaikkojen kehitystä. Eri maakuntien tietojen vertailu ei kaikissa tapauksissa ole mahdollista, koska klustereihin on määritely eri toimialoja alueiden profiilien mukaan.

Trendisarja kuvaa kehityksen suuntaa pidemmällä aikavälillä. Trendin loppupään tulkinnassa on hyvä noudattaa tarkintaa, sillä trendikuvaajan loppuosa muuttuu usein tulevien kuukausitietojen päivittämisen jälkeen. Trendin rinnalla kannattaa tutkia myös alkuperäisen indeksin käyttäytymistä. Trendikuvaaja soveltuu hyvin myös eri toimialojen sekä alueiden väliseen vertailuun.

Muutosprosentit on laskettu alkuperäisestä indeksisarjasta ja ne vertaavat tarkasteltavan ajanjakson kehitystä aina edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Neljännes-, puolivuosi- ja vuosimuutosprosentit lasketaan vertaamalla alkuperäisen indeksisarjan halutun ajanjakson indeksipistelukujen summaa edellisen vuoden vastaavaan summaan.

Liikevaihto lasketaan ilman arvonlisäveroa. Kuvattava liikevaihto voi sisältää joitakin tuloslaskelman liikevaihtoon kuulumattomia eriä, kuten käyttöomaisuuserien myyntejä, muita tuottoja, satunnaisia eriä, käänteisesti verovelvollisia ostoja, tuotteiden omaa käyttöä ja agentuurien myyntiä. Poikkeukselliset erät poistetaan laskennasta.

Henkilöstömäärä-indikaattorilla tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää kalenterikuukauden aikana. Kaksi puolipäiväistä työntekijää vastaa yhtä kokopäivätyöllistä. Henkilöstömääräindikaattori tuotetaan yritysrekisterin kahden vuoden takaisesta henkilöstömäärätiedosta sekä ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasummakehityksen perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon kehityksen perusteella. Yrityksille, joilta ei ole kahden vuoden takaista henkilöstötietoa, lasketaan henkilöstömäärä jakamalla yrityksen palkkasumma toimialan keskipalkalla.

Vientitiedot ovat osa liikevaihtoa. Vienti koostuu verottomasta liikevaihdosta, EU:n sisäisestä viennistä ja EU-alueen ulkopuolisesta viennistä. Vienti jakautuu alueelle yrityksen maakunnassa sijaitsevan toimipaikan liikevaihdon osuuden perusteella. Viennin liikevaihdossa korostuu pääkonttorin sijaintipaikan merkitys, koska pääkonttorin liikevaihto on yleensä korkeampi.

Rakennetiedot käsittävät suhdanneseurantaan kuuluvien klustereihin sisältyvien yritysten ja toimipaikkojen lukumäärät, liikevaihdon tai viennin vuositason absoluuttisen luvun euroina tai vuositason yhteenlasketun henkilöstömäärän. Rakennetiedot tuotetaan uusimmalta Tilastokeskuksen yritys- ja julkisyhteisörekisterin vuositilaston julkaisuvuodelta. Myös henkilöstömäärätietojen sekä euromääräisten liikevaihtotietojen lähteenä käytetään yritysrekisteriä. Viennin vuositiedot muodostetaan verohallinnon kausiveroaineistosta, koska yritysrekisteri ei sisällä toimipaikoittaista tietoa viennin määrästä.

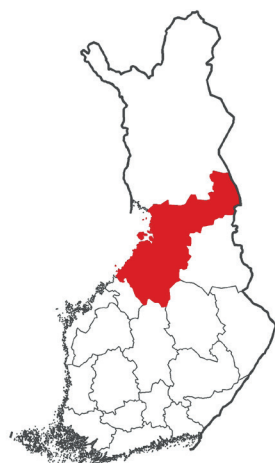
Klustereiden ennakoitu kehitys on muodostettu Pohjois-Pohjanmaan liiton asiantuntijoiden johdolla yhteistyötahoja kuullen viikkojen 14-17 aikana.

Lähteet

Suhdannejulkaisun tietolähteenä klustereiden osalta on Tilastokeskuksen asiakaskohtainen suhdannepalvelu. Suhdannepalvelun kuukausitason indeksit mittaavat tarkasteltavan muuttujan muutosta suhteutettuna perusvuoden tasoon. Perusvuotena käytetään 2010 (2010=100). Tilaston lähdeaineistona on verohallinnon kausiveroaineisto (kokonaisaineisto), jonka lisäksi hyödynnetään Tilastokeskuksen omaa kuukausittaista suoraa tiedonkeruuta sekä vuositilastoja.

Lisätietoja julkaisusta

Mikko Väisänen, tutkimus- ja kehittämisspäälikkö,
mikko.vaisanen@pohjois-pohjanmaa.fi, p. 050 3366 524

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO
Sepänkatu 20, 90100 OULU
Puhelin +358 (0)40 685 4000
www.pohjois-pohjanmaa.fi